

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 lipca 2008 r. K. G., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w L., zażądał zasądzenia od (...) Sp. z o.o.z siedzibą w W.kwoty 1.399.075 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że pełnił wobec pozwanego funkcję podwykonawcy z tytułu robót budowlanych, na podstawie zawartego z nim w dniu 26 października 2006 r. porozumienia oraz umowy z dnia 09 listopada 2005 o nr (...), zawartej za zgodą pozwanego z Konsorcjum (...)i (...) S.A.na wykonanie „pod klucz” budynków nr (...)położonych na osiedlu (...)w L..

Z tytułu wykonanych i nierozliczonych przez wykonawcę prac budowlanych powód wystawił pozwanemu w dniu 15 maja 2007 r. fakturę końcową na kwotę 1.230.778,22 zł. Ponieważ wezwania do zapłaty, ani zawiadanie pozwanego do próby ugodowej nie przyniosły rezultatu, powód wystąpił z przedmiotowym roszczeniem na drogę sądową, obejmującym także skapitalizowane odsetki za okres od dnia wymagalności faktury, tj. od dnia 22 maja 2007 r. do dnia 30 lipca 2008 r. w wysokości 168.296 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu odpowiedzi podniesiono, że żądanie jest bezpodstawne z uwagi na to, że powód wywodzi je z nieważnej umowy z dnia 09 listopada 2005 r. o numerze (...). Pozwany nie wyraził bowiem pisemnej zgody na zawarcie powyższej umowy, co stanowiło naruszenie postanowień umowy zawartej dnia 31 sierpnia 2005 r. o nr (...) pomiędzy pozwanym i konsorcjum. W związku z powyższym, umowa z dnia 09 listopada 2005 r., zawarta bez zgody pozwanego, nie mogła rodzić wobec niego skutków prawnych w postaci zobowiązania do wypłaty wynagrodzenia. Ponadto, pozwany podniósł, że nie posiadał faktycznej wiedzy o łączącej powoda i konsorcjum umowie z dnia 09.11.2005 o nr (...), aż do późnej jesieni roku 2006 oraz zakwestionował, że zapłata przez (...) Sp. z o.o.za część robót wykonanych na podstawie umowy z dnia 09.11.2005 o nr (...)stanowi potwierdzenie wyrażenia zgody na jej zawarcie, utrzymując jednocześnie, że stanowiła wyłącznie chęć uregulowania części zobowiązań generalnego wykonawcy, tj. konsorcjum oraz zabezpieczenie pozwanego przed groźącą mu upadłością. Powyższe należy traktować, zdaniem pozwanego, wyłącznie jako przejaw jego dobrej woli, która nie może być interpretowana jako oświadczenie o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy pomiędzy powodem a Konsorcjum (...)i (...) S.A.

W złożonym następnie piśmie procesowym powód podtrzymał swoje stanowisko w sporze. Z kolei pozwany w kolejnych pismach procesowych podniósł także zarzut, że wysokość roszczenia powoda jest zawyżona. Poza tym, zdaniem pozwanego, odstąpienie przez pozwanego od umowy z konsorcjum powoduje, że umowa ta wygasła ex tunc i nie może stanowić podstawy ewentualnych roszczeń powoda.

Z kolei pozwany w piśmie procesowym złożonym w toku niniejszego postępowania na rozprawie w dniu 03 marca 2010 r. (k. 404 – 466) podważył wartość robót wykonanych przez powoda i objętych żądaniem pozwu, powołując się na załączone do niniejszego pisma sprawozdanie z wykonywania uchwały dotyczącej rozliczenia finansowego przedmiotowej inwestycji z dnia 27 czerwca 2007 r.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 31 sierpnia 2005 r. pozwany (...) Sp. z o.o.zawarł z konsorcjum (...)i (...) S.A.(dalej: konsorcjum) umowę nr (...)na zaprojektowanie i wybudowanie pod klucz budynków mieszkalnych wielorodzinnych na (...)mieszkania przy ul. (...)na osiedlu (...)w L.(bezsporne).

Następnie, K. G., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...)z siedzibą w L., jako wykonawca zawarł w dniu 09 listopada 2005 r. z konsorcjum jako zamawiającym dwie umowy o roboty budowlane - nr (...)i nr (...).

W obu umowach zastrzeżono, że konsorcjum zawarło z pozwanym jako inwestorem umowę z dnia 31 sierpnia 2005 r. (§ 1 pkt 1).

Na mocy pierwszej z ww. umów konsorcjum powierzyło powodowi, a powód zobowiązał się wybudować „pod klucz” na ww. osiedlu dwa (nr (...))i nr (...)) budynki mieszkalne wielorodzinne o 28 mieszkaniach każdy budynek (§ 2 pkt 1). Rozpoczęcie robót miało nastąpić w dniu 21 listopada 2005 r., a zakończyć się w terminie 16 miesięcy (§ 5 pkt 1). Strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe dla powoda z VAT na poziomie 6.725.977,20 zł.

Druga umowa dotyczyła wybudowania na tym samym osiedlu „pod klucz” czterech (nr (...), nr (...), nr (...))i nr (...)) budynków mieszkalnych wielorodzinnych o 28 mieszkaniach każdy budynek (§ 2 pkt 1). Rozpoczęcie robót miało nastąpić w dniu 21 listopada 2005 r., a zakończyć się w terminie 16 miesięcy (§ 5 pkt 1). Strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe dla powoda z VAT na poziomie 13.451.954,40 zł (§ 10 pkt 1).

dowód: umowa nr (...) – k. 29 – 45

umowa nr (...) – k. 46 - 61

W dniu 15 listopada 2005 r. konsorcjum przesłało pozwanemu kopie umowy nr (...).

dowód: pismo konsorcjum z prezentatą pozwanego z dnia 15 listopada 2005 r.

Powód przystąpił do wykonywania robót. W tym też okresie osoby zatrudnione przez pozwanego, zajmujące się rozliczaniem i nadzorowaniem ww. inwestycji miały wiedzę na temat prowadzonych przez powoda prac budowlanych zarówno na budynkach nr (...), jak i na budynkach nr (...), objętych umową zawartą pomiędzy powodem a konsorcjum nr (...).

dowód: zeznania świadka G. T. (1) – k. 366 – 368

zeznania świadka W. A. – k. 374 – 375

wyjaśnienia powoda K. G. – k. 629 - 631

W dniu 19 października 2006 r. pozwany wystosował pismo, w którym poinformował, iż w związku z bezskutecznym upływem w dniu 18 października 2006 r. terminu do wznowienia przez konsorcjum przerwanych robót budowlanych odstąpił od umowy nr (...), zawartej w dniu 31 sierpnia 2005 r. na zaprojektowanie i wybudowanie pod klucz budynków mieszkalnych wielorodzinnych na (...)mieszkania przy ul. (...)na osiedlu (...) w L., z winy konsorcjum. Jednocześnie, pozwany wezwał podwykonawców do zgłoszenia swoich roszczeń w stosunku do wykonawcy z tytułu wykonanych i nieopłaconych robót budowlanych.

dowód: pismo z dnia 19 października 2006 r. – k. 124 - 125

W dniu 23 października 2006 r. powód złożył konsorcjum oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Jako przyczynę tej decyzji podał m.in. nieregulowanie przez konsorcjum w terminach należnego wynagrodzenia.

dowód: pismo powoda z prezentatą członka konsorcjum z 23

października 2006 r. – k. 132 - 133

Od października 2006 r. trwały rozmowy pomiędzy powodem i pozwanym dotyczące rozliczeń za roboty budowlane wykonane przez powoda na osiedlu (...)w L.. W ich trakcie powód złożył pozwanemu kopie umowy nr (...)(bezsporne).W rezultacie, w dniu 26 października 2006 r. zawarto porozumienie regulujące sytuację faktyczną i prawną prowadzonej inwestycji.

Na jego podstawie pozwany jako dłużnik solidarny z członkami konsorcjum zapłacił powodowi tytułem zaliczki należnego wynagrodzenia kwotę 478.000 zł za roboty wykonane do dnia 19 października 2006 r. Zaliczka obejmowała zarówno roboty z umowy nr (...), jak i nr (...) (bezsporne).

Ponadto uzgodniono, że powód przedstawi pozwanemu brakującą dokumentację pozwalającą na rozliczenie innych wykonanych robót, wystawi bezpośrednio na rzecz pozwanego fakturę VAT na roboty, które nie zostały dotąd zafakturowane, a po weryfikacji tychże dokumentów (do dnia 23 listopada 2006 r.) miał uregulować pozostałą kwotę wynagrodzenia należnego powodowi.

dowód: porozumienie – k. 134 - 138

W dniu 15 maja 2007 r. powód wystosował do pozwanego ostateczne rozliczenie robót wykonanych na osiedlu (...) w L.przy budowie budynków nr (...), z uwzględnieniem potrącenia wartości wadliwie wykonanych elementów robót. Łącznie wartość tych robót została określona na poziomie 3.765.635,74 zł. Rozliczenie zostało podpisane przez inspektora nadzoru – G. T. (2).

Po odjęciu kwot uregulowanych wcześniej przez konsorcjum, a także zaliczki pozwanego w wysokości 478.000 zł, pozwany wartość wykonanych robót określił na kwotę 1.230.778,22 zł i na tę kwotę wystawił fakturę VAT nr (...), z terminem płatności do dnia 22 maja 2007 r.

dowód: wezwanie do zapłaty – k. 153

faktura VAT – k. 152

rozliczenie robót na budynkach nr (...) – k. 151

Do rozliczenia nie doszło, bowiem pozwany w korespondencji do powoda wskazał, że nie uznaje roszczeń powoda za prace wykonane przy budynkach nr (...), gdyż umowa obejmująca te prace nie została pozwanemu zgłoszona, a w związku z tym jest nieważna.

Pozwany nadto zlecił powodowi, jak również innym podwykonawcom tej inwestycji, wykonanie tam robót zabezpieczających.

dowód: umowa z dnia 10 listopada 2006 r. – k. 139 - 142

Do dnia wyrokowania, pozwany nie uczynił zadość roszczeniu powoda zgłoszonemu w pozwie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów dołączonych do pism procesowych, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron w trakcie procesu oraz na podstawie dowodów z zeznań świadków: G. T. (1), W. A., J. J. (k. 375 - 376), B. S. (k. 376 - 377), M. W. (k. 377) i oraz częściowo J. G. (k. 468 - 471), a także wyjaśnień stron w osobie powoda K. G. (k. 629 – 631) i członka zarządu pozwanej spółki (...) (k. 631 – 632).

Sąd nie uznał za wiarygodne zeznań świadka J. G. na okoliczność braku wiedzy pozwanego o zawarciu przez konsorcjum z powodem jako podwykonawcą umowy nr (...), aż do października 2006 r. Zeznania te są sprzeczne z zeznaniami G. T. (1), inspektora budowlanego, a zatem przedstawiciela pozwanego na terenie budowy. Świadek ten zeznał, że od samego początku realizowania przedmiotowej inwestycji miał świadomość tego, że powód wykonuje jako podwykonawca pozwanego budynku nr (...). Poza tym, zeznaniom świadka J. G. przeczą zeznania świadka W. A., która również potwierdziła, że powód realizował dla pozwanego budowę sześciu ww. budynków, a nadto stwierdziła, że umowy z podwykonawcami zostały doręczone pozwanemu przed odstąpieniem przez pozwanego od umowy z konsorcjum, co nastąpiło w październiku 2006 r.

Należy podkreślić, że świadek J. G. podała, że było kilka zespołów realizacji ww. inwestycji, a ona należała tylko do jednego z nich, natomiast G. T. (1) do innego. W tej sytuacji, jej ewentualna nieznanomość faktu realizowania przez

powoda sześciu budynków na inwestycji nie pociąga za sobą tej nieznamomości u członków innych zespołów, a tym samym u osób reprezentujących pozwanego.

Sąd pominął jako sprekludowane twierdzenia i dowody pozwanego na okoliczność zawyżenia przez powoda kwoty roszczenia za wykonane, a nieopłacone roboty budowlane, zawarte w jego piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 03 marca 2010 r. Pozwany nie zgłosił ich bowiem w odpowiedzi na pozew, choć już wówczas istniała potrzeba ich powołania, a pozwany nie wykazał jakoby było to niemożliwe w tym czasie. Tym samym, działania pozwanego naruszyły dyspozycję art. 479¹² § 1 k.p.c. Załączone do ww. pisma procesowego dokumenty pochodzą z okresu przed wniesieniem pozwu, a więc nie było przeszkód, aby pozwany je powołał w odpowiedzi na pozew.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda odnośnie uzupełniającego przeprowadzenia dowodu z przesłuchania powoda (k. 638), gdyż dotychczasowe przesłuchanie powoda w charakterze strony było wystarczająco wyczerpujące i wyjaśniające okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dlatego Sąd uznał ten wniosek za zmierzający do przewlekłości postępowania, które jest długotrwałe w związku z problemami zdrowotnymi powoda.

Sąd zważył, co następuje:

W sprawie niniejszej poza sporem była okoliczność, że wskutek współpracy wykonawcy - konsorcjum (...) i (...) S.A. z podwykonawcą K. G. powstały nieuregulowane na rzecz powoda zobowiązania za wykonane prace budowlane, objęte kwotą z faktury VAT nr (...) i ostatecznym rozliczaniem robót. Pozwany nie zakwestionowały skutecznie wysokości kwoty wskazanej w tejże fakturze.

Kwestią sporną oraz głównym przedmiotem postępowania dowodowego było więc zagadnienie, czy (...) z siedzibą w W.ponosi solidarną odpowiedzialność wraz z konsorcjum za zobowiązania tego ostatniego, w sytuacji gdy konsorcjum łączyła umowa podwykonawcza z powodem.

Art. 647¹ § 2 k.c. stanowi, że do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Inwestor i wykonawca ponoszą wówczas solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę (art. 647¹ § 5 k.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym zgoda inwestora na zawarcie umowy pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą nie wymaga szczególnej formy, a także obojętne jest w jakim czasie została ona wyrażona (por. uchwała SN z dnia 29 kwietnia 2008 r., sygn. akt III CZP 6/08, LEX nr 369669). Zgoda taka może być wyrażona przez każde zachowanie, które ujawni ją w sposób dostateczny (art. 60 k.c.).

W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy, pozwany taką odpowiedzialność ponosi, gdyż zebrany w sprawie materiał dowodowy w sposób nie budzący wątpliwości wskazał, iż pozwany taką zgodę w sposób ostateczny wyraził poprzez następujące okoliczności.

Jak już wskazano powyżej, zarówno inspektor nadzoru z ramienia pozwanego – G. T. (3) i koordynator inwestycji osiedla (...) w L.– W. A. od rozpoczęcia realizacji inwestycji wiedzieli, że powód działa jako podwykonawca budynków nr (...) na ww. inwestycji w ramach umowy podpisanej przez pozwanego z konsorcjum.

Wiedza ta znalazła swój wyraz w porozumieniu stron z dnia 26 października 2006 r. Jak przyznał sam pozwany, porozumieniem tym objęto także należności wynikające z realizacji budynków nr (...), a zatem objętych umową powoda z konsorcjum nr (...). Nie były przekonywującymi twierdzenia pozwanego, że kwoty te uregulował mając na względzie ciężką sytuację finansową powoda. Pozwany jest wszakże podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą, maksymalizującym zysk i ograniczającym straty. Spłacanie nieistniejących długów należałoby w tej

sytuacji uznać za czynność uderzającą w interesy pozwanej spółki i sprzeczną z regułami racjonalnego zarządzania aktywami.

Bez znaczenia dla rozpoznania sprawy pozostaje fakt, że treść łączącej pozwanego z konsorcjum umowy stwarzała bezwzględny wymóg uzyskania zgody pozwanego wyrażonej w formie pisemnej na zawarcie przez konsorcjum umowy z podwykonawcą. Powyższe skutkuje wyłącznie ewentualną odpowiedzialnością wykonawcy wobec inwestora za niedochowanie warunków umowy. Nie może mieć jednak wpływu na powstanie solidarnej odpowiedzialności inwestora wobec podwykonawcy ze względu na jednoznaczne brzmienie przepisu art. 647¹ § 6 k.c. w związku z § 2 tegoż przepisu. Tak samo nie ma tu znaczenia fakt odstąpienia przez pozwanego od umowy z konsorcjum, gdyż roszczenie powoda wynika z odrębnego stosunku prawnego, łączącego powoda z pozwanym.

Zgoda inwestora stanowi przesłankę powstania jego solidarnej odpowiedzialności, nie stanowi, jak to wskazywał pozwany, przesłanki skutecznego zawarcia takiej umowy. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego jak również z twierdzeń samego pozwanego wynika, że w toku procesu inwestycyjnego pozwany miał wiedzę na temat umowy zawartej pomiędzy wykonawcą i konkretnym podwykonawcą - powodem, a także wiedzą swą obejmował treść tej umowy. Pozwany ponosi zatem solidarną odpowiedzialność z wykonawcą wobec podwykonawcy, gdyż wyraził zgodę w sposób mniej sformalizowany od przyjętego w art. 647¹ § 2 k.c. zdanie drugie, po uzyskaniu informacji o osobie podwykonawcy oraz treści umowy, a zgoda udzielona w powyższej formie jest skutecznym sposobem wyrażenia przez inwestora zgody na zawarcie przez wykonawcę umowy z podwykonawcą.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 1. sentencji wyroku, zasądzając należność w kwocie 1.230.778,22 zł. Sąd uwzględnił także, na mocy art. 482 § 1 k.c., kwotę 168.296 zł, tytułem skapitalizowanych odsetek od należności głównej, jako że termin jej zapłaty minął 22 maja 2007 r., a pozew został wniesiony w dniu 30 lipca 2008 r.

Orzekając o kosztach postępowania Sąd zastosował normę art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w z w zw. z § 6 ust. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).

Kwotę nieuiszczonych kosztów sądowych Sąd nakazał pobrać od pozwanego na podstawie art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 594).